

Óli Jacobsen

MARGRETHA VAR EIN
MEGNAR KVINNA

Margretha Larsen var ein av kvinnuligu hetjunum í okkara samfelagið. Kom at sita einkja við níggju børnum, sum øll komu væl undan

5. partur

Vermamma Evald Johannesen var Margretha. Hon er tí eisini ein partur av hesi søgu. Í Fuglafirði varð hon bara kallað “einkjan”, og tað er eingin ivi um, at hon var ein megnar kvinna.

Tá ið Margretha í 1975 fylti 70 ár var ein heilsan til hennara í Dimmalætting, har tað m.a. varð sagt:

“Ikki altíð munnu stundir hennara hava verið ein dansur á rósum. Við góðum áræði hevur hon arbeitt og havt ein rótfastan Gudsótta. Ongantíð gjørt háva burtur úr sær sjálvum, men altíð farið stillisliga um tað, sum hendur hennara hava tikist við. Hennara partur liggur ikki eftir.

Øll børnini eru væl undankomin – skilafólk burtur av. Hetta hava tey kanska í kjøtinum borið, men eisini ein køn móðurhond hevur havt ein fingur á róðarpinninum.

Eitt, sum altíð er komið fram, tá ið tú hevur práttað við hesa kvinnu, er hennara bókligi kunnleiki. Kemur tú inn á gólvið, kanst tú síggja hana sitandi við vindeygad og lesa ein ella annan rithøvund, sum ikki dagliga verður havdur á munni manna millum. Stundir hevur hon altíð til prát og ikki gongur leingi, so surrar ketilin og væl dámdur kaffiroykur fyllir rúmið. Gamal føroyskur blíðskapur, sum einkjan

so væl er livað inn í, at hetta er partur av lívi hennara”.

Systkini

Vit hava í seinasta parti umrøtt Jardtrud, sum var gift við Evaldi Johannesen. Hini systkini vóru:

Poul Johannes f. 1929 og d. 1970
 Petur Andreas f. 1931
 Samson Hans Jacob f. 1933
 Elsa Annika f. 1935
 Knút f. 05.1937
 Harry f. 1940 og d. ?
 Steintór f. 1942
 Jacoba Óluva Petrína Oluffa Sanna f. 31. okt. 1944 og d. 22. apr. 1987.

Vit fara umrøða tey av hesum systkjum, har tað finst skrivligt tilfar.

Frits Johannesen, kendur fróðarmaður í Fuglafirði hevur skrivað um komuna til av Oyrarbakka til Fuglafjarðar og um Petur, Knút og Steintór. Brot er tikin úr hesum greinum við onkrum ískoyti. Aðrar keldur eru bløðini.

Flytingin til Fuglafjarðar

Í august 1944 flyta tey til Fuglafjarðar at búgva. Tey keypa húsini hjá Feilberg og Hildu Mohr. Feilberg og Jacob, maður Margrethu, høvdu verið við skipinum

Steady í Grønlandi, so teir kendu hvønn annan.

Viðførið hjá teimum var ført við átta-mannafarinum Mortaranum til Fuglafjarðar. Tey gistu nakrar dagar hjá Carolinu og Gjáar Sofusi, beiggja Margrethu.

Jacob í Búrstovu, maður og pápi, var farin við Verdandi. Óli, beiggja hansara, var skipari, og við vóru tveir synir hansara, Olaf Martin og Petur Andreas. Teir fóru av Siglufirði í októbur mánaði 1944 og spurdust ikki afturíftur, 15 mans sjólótust. Beint eftir, at Gretha hevði átt, segði jarðarmóðurin við hana, at Verdandi mátti roknast fyri at vera gingin burtur. Hon lá við Jacobu í fávninginum, og børnini sótu á eini song dygst við á sama kamari. Samtíðis sum, at hetta var ein gleðiløta, so var lótan vorðin tung, nú pápin ikki kom afturíftur. Gretha og Jacoba fóru á landssjúkrahúsið, tí Gretha var dottin, áðrenn hon átti, og hevði meisláð seg. Jardtrud tók húsið upp á seg, og synirnir Samson og Knút fóru inn til Kristinu og Hans í Køk at búgva eina tíð.

Gretha var 39 ár, tá ið hon setti seg niður her í bygdini. Hóast tey vóru fremmand í bygdini, so vórðu tey væl móttikin í Fuglafirði í allar mátar.

Komu væl undan

Margretha kom aftur til jóla, og fingur tey oftani góða hjálpa frá bygdarfólkinum.

Vinstra hond fekk ikki at vita, hvat høgra hond gjørdi, og mundi hetta ivaleyst vera ein háttur í tí føroyska samfelagnum, tá ið neyðstøddum skuldi veitast ein hjálpanði hond. Eina ferð kom ein lítil smágenta við einum brævbjálva við 94 krónum, sum tey skuldu hava. Hetta var stórir partur av eini vikuløn tá.

Gretha vaskaði eisini fisk og fekk um leið 16 kr fyri hetta um dagin. Gentan hevði verið og keypt og fekk at vita, at restin skuldi berast niðan til Einkjuna. Mangan stóðu ílót til dømis á trappusteininum, tá ið tey komu upp um morgnarnar, so hetta livgaði um tilveruna. Gretha vaskaði fisk niðri í kjallaranum í Piddasa handli, og børnini skóru burturúr, t. d. blóðið, sum savnaðist í uggunum, tá ið fiskurin varð krudur og flaktur. Tað var óivað heppið, at tey vóru flutt til Fuglafjarðar eftir at forsyrgjarin var farin. Kanska vóru møguleikarnir fleiri her at koma undan enn aðra staðni.

Knút: Húsasmiður og snikkari

Í 1952 fór sonurin Knút at læra til húsasmið og snikkara. Um summarið var smíðað uttandura og um veturin innandura. T.d. gjørdi snikkaarvirkið hjá Jacob Oluf kirkjuna í Dali. Teir, sum vóru í Dali og smíðaðu, vóru Elias á Skipanesi, Elias Joensen, Óli Abrahamsen, pápi nýggja landsstýrismannin, Helga, Jacob Oluf Jacobsen og Knút Larsen.

Kirkjan varð innilokað 1956 og smíðað innan 1957. Snikkaaraarbeiðið varð gjørt í Fuglafirði og ført við útróðrarbátinum Støðini til Dals. Knút hjálpti Pola (Napoleon Lambaa), sum hevði lært til møbilsnikkara í Danmark, at gera talarastólin, altarbordið og knæfallið. Poli legði lívsins træ inn á altarið, skorið í ahorn og lagt inn í mahogni. Soleiðs kann ein snikkari, sum hevði góðar hendur, føra seg fram listaliga og seta síni spor í nakað, sum er okkara aðalhyrnissteinur í okkara trúarverð. Tað prýðið, sum er undir altarringinum og knæfallinum, varð smíðað av Erlingi Hansen, Erling á Støðini, og Johan Suðring (Petersen) í smíðjuni í Fuglafirði. Hetta var tilevnað úr fýrhýntum jarni, har sirkar í miðjuni høvdu ein kross, sum riggar stak

